

Στ' Δημοτικού - Κλείταρχος

Όνοματεπώνυμο: _____

Σχολείο: _____ Τμήμα: _____

Σύνολο: 100

Η ελληνική γλώσσα στην εποχή του Chat GPT

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας, ο κύριος Γιώργος Μικρός (Γ.Μ.), Καθηγητής Υπολογιστικής Γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο, μας έδωσε συνέντευξη για την Τεχνητή Νοημοσύνη (Τ.Ν.) και την επίδρασή της στην εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας.

Ο Γ.Μ. είναι ένας επιστήμονας που αντιμετωπίζει τη γλώσσα ως ζωντανό οργανισμό ή, ακόμα καλύτερα, σαν ένα εξελισσόμενο λογισμικό που «τρέχει» εδώ και χιλιετίες, κάνοντας συνεχώς updates*. Ο καθηγητής κάνει μια ενδιαφέρουσα αναλογία της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας με όρους software update*.

«Η Version 1.0 ήταν η Μυκηναϊκή, η Γραμμική Β'. Η Version 2.0, το μεγάλο update, ήταν το ελληνικό αλφάβητο με την προσθήκη των φωνηέντων. Μιλάμε για ριζοσπαστική αλλαγή. Ακολούθησαν η Version 3.0, η Κοινή Ελληνική, που εξαπλώθηκε από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου, η V 4.0 τα Βυζαντινά και η V 5.0 η περίοδος Καθαρεύουσας-Δημοτικής. Σήμερα τρέχουμε τη Version 6.0, που είναι η Κοινή Νέα Ελληνική, και βαδίζουμε σε σταθερό έδαφος».

Η συζήτηση γρήγορα έρχεται στο σήμερα, στην εποχή που το ChatGPT γράφει σε δευτερόλεπτα από μαθητικές εκθέσεις μέχρι φοιτητικές εργασίες.

Ο Γ.Μ. εξηγεί: «Οι γλώσσες δεν φτωχαίνουν. Αυτό είναι μύθος. Η γλώσσα μεταβάλλεται και αλλάζει. Αν χάσεις σε λεξιλόγιο, το κερδίζεις σε συντακτικά σχήματα. Ακόμα και ο γλωσσικός θάνατος είναι μια φυσική διαδικασία, που συμβαίνει όταν οι άνθρωποι μιας κοινότητας σταματούν να χρησιμοποιούν τη γλώσσα τους. Στην Ελλάδα δεν συμβαίνει τίποτα τέτοιο. Το αντίθετο, η γλώσσα μας είναι πανίσχυρη».

Τι γίνεται όμως με τους ξενικούς όρους που πολιορκούν την καθημερινότητά μας; Και φτάνουν να χρησιμοποιούνται στην ελληνοποιημένη τους εκδοχή, όπως, για παράδειγμα, η λέξη «γκουγκλάρω»;

«Όταν παίρνουμε μια ξένη λέξη και προσθέτουμε ελληνική κατάληξη, την κάνουμε δική μας. Αυτή η διαδικασία είναι η απόδειξη ότι η ελληνική γλώσσα είναι υγιής και δυνατή. Το να λες «κριντζάρω» ή «γκουγκλάρω» δεν είναι κίνδυνος», επισημαίνει ο κ. Μικρός.

Όμως, όσο καθησυχαστικός είναι για το παρελθόν και το παρόν τόσο προβληματισμένος εμφανίζεται για το ψηφιακό μέλλον. Όχι για καθαυτή την ύπαρξη της Τεχνητής Νοημοσύνης, αλλά για τη θέση της Ελλάδας μέσα σε αυτή.

συνέχεια σελ. 2 ➡

Στα μεγάλα προγράμματα Τεχνητής Νοημοσύνης, όπως το ChatGPT, η ελληνική γλώσσα χρησιμοποιείται πολύ λίγο. Είναι σαν μια μικρή σταγόνα στον ωκεανό. Το μεγαλύτερο πρόβλημα όμως δεν είναι η ποσότητα, αλλά η ποιότητα των κειμένων.

Δηλαδή, τα προγράμματα «μαθαίνουν» ελληνικά κυρίως από ειδήσεις και θέματα της καθημερινότητας. Θα ήταν καλύτερο να χρησιμοποιούνται περισσότερα κείμενα από την επιστήμη και τη λογοτεχνία, ώστε η γλώσσα να γίνεται πιο πλούσια και σωστή.

Ο καθηγητής επισημαίνει τον κίνδυνο όχι μόνο για τη γλώσσα, αλλά για την εθνική μας ταυτότητα.

«Αν τα ελληνικά δεν έχουν τη σωστή εκπροσώπηση, δεν θα χάσουμε μόνο λέξεις. Θα χάσουμε την οπτική μας γωνία, την ιστορική μας συνείδηση, τον πολιτισμό μας. Το παραπάνω ακούγεται επιτακτικό σε έναν κόσμο όπου οι μηχανές θα γράφουν πια τα πάντα. Αλλά τι απομένει για εμάς;».

Ο κ. Μικρός συμπληρώνει και προτείνει:

«Εκείνο που πρέπει να διδάξουμε στα παιδιά μας δεν είναι πια να γράφουν εκθέσεις-κονσέρβες 300 ή 500 λέξεων. Πρέπει να τα διδάξουμε κριτική σκέψη και πώς να αποτυπώνουν την προσωπική τους εμπειρία στο κείμενο. Όταν θα θέλεις να γράψεις σε έναν φίλο ή να εκφράσεις ένα συναίσθημα, θα το γράφεις μόνος σου, με τα λάθη σου, αλλά θα βγαίνει η ψυχή σου. Το επαγγελματικό κείμενο ας το γράψει η Τ.Ν. Η δική μας δουλειά πλέον είναι η αυθεντικότητα. Να συνδέουμε τις ιδέες με τις ανάγκες του ανθρώπου. Αυτό δεν μπορεί να το κάνει καμία μηχανή».

<https://www.tovima.gr/print/politics/apo-ti-grammiki-vcreos-ton-algorithmu/>, Κώστας Μπουρούσης, Η ελληνική γλώσσα στην εποχή του Chat GPT - ΤΟ ΒΗΜΑ 15/3/26, 8:05 PM (προσαρμογή για τον Διαγωνισμό)

A

Κατανόω το κείμενο. Κυκλώνω το σωστό.

10

- Ο κ. Μικρός παρομοιάζει τη γλώσσα με:
α. ένα ψηφιακό παιχνίδι β. ένα λογισμικό που εξελίσσεται
γ. ένα φυσικό φαινόμενο δ. ένα μάθημα
- Τι σημαντικό άλλαξε στη «Version 2.0» της ελληνικής γλώσσας;
α. Εξαπλώθηκε η Κοινή Ελληνική β. Χρησιμοποιήθηκε το αλφάβητο με σύμφωνα και φωνήεντα
γ. Καταργήθηκαν τα γράμματα δ. Άλλαξε η ορθογραφία
- Σύμφωνα με το κείμενο, οι γλώσσες:
α. μένουν ίδιες β. γίνονται πιο φτωχές
γ. αλλάζουν και εξελίσσονται δ. χάνονται εύκολα
- Η ελληνική γλώσσα στα προγράμματα Τεχνητής Νοημοσύνης είναι:
α. πολύ συχνή β. εκτεταμένη
γ. πολύ περιορισμένη δ. η πιο σημαντική
- Το μεγαλύτερο πρόβλημα με το ChatGPT είναι ότι «μαθαίνει» ελληνικά:
α. πολύ αργά β. πολύ γρήγορα
γ. μόνο από κείμενα καθημερινά δ. από κείμενα πολύ δύσκολα

Β

Κυκλώνω 5 προτάσεις που δείχνουν τις απόψεις του καθηγητή Γ.Μ.

10

1. Η ελληνική γλώσσα κινδυνεύει από τις ξένες λέξεις.
2. Η λογοτεχνία είναι χρήσιμη για «να μάθει» καλά ελληνικά το ChatGPT.
3. Οι μαθητές πρέπει να γράφουν εκθέσεις 300-500 λέξεις.
4. Μια γλώσσα πεθαίνει όταν οι άνθρωποι παύουν να τη μιλούν.
5. Η ελληνική γλώσσα έχει περάσει από πολλά στάδια εξέλιξης.
6. Στα ρήματα «κριντζάρω» και «γκουγκλάρω» υπάρχει ελληνική κατάληξη.
7. Όταν γράφεις ένα προσωπικό κείμενο δεν θα πρέπει να έχει καθόλου λάθη.
8. Τα κείμενα που γράφουμε από την ψυχή μας είναι αυθεντικά.

Γ

1. Βρίσκουμε τη λέξη μέσα στη λέξη και γράφουμε μία λέξη που ανήκει στην ίδια οικογένεια:

8

	Λέξη μέσα στη λέξη	Λέξη που ανήκει στην ίδια οικογένεια
π.χ. εγκαταλείπει	λείπει	έλλειψη
προγράμματα		
επισημαίνει		
αποτυπώνουν		
επιτακτικό		

2. Εντοπίζουμε τις λέξεις στο κείμενο και με βάση τα συμφραζόμενα διατυπώνουμε τη δική μας εξήγηση.

12

- ριζοσπαστική αλλαγή: _____
- πολιορκούν την καθημερινότητα: _____
- προσωπική εμπειρία: _____

Δ

Εντοπίζω την ελληνική κατάληξη στην ξένη λέξη. Επιλέγω και γράφω μία πλήρως ελληνική:

6

διαδικτυακός | διαλέγω | επιλέγω | αποκλείω | δημοσιεύω |
δοκιμάζω | ελέγχω | σημειώνω

1. τεστάρω ➔ _____
2. ιντερνετικός ➔ _____
3. ποστάρω ➔ _____
4. τσεκάρω ➔ _____
5. κλικάρω ➔ _____
6. μπλοκάρω ➔ _____

Ε

1. Συμπληρώνουμε τις προτάσεις ώστε να έχουν πλήρες νόημα.

4

- _____, επειδή οι επιστήμες και η λογοτεχνία έχουν πλούσιο λεξιλόγιο.
- Όταν γράφουμε γράμμα στους φίλους μας, δεν χρησιμοποιούμε προγράμματα τεχνητής νοημοσύνης, γιατί _____.

2. Συμπληρώνουμε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο της φράσης «σταθερό έδαφος».

8

1. Η αντοχή του _____ έκανε το έργο των εργατών πιο εύκολο.
2. Οι πεζοπόροι προτίμησαν τα _____ αντί για τα λασπωμένα μονοπάτια.
3. Οι κατασκηνωτές βρήκαν (το) _____ κοντά στα δέντρα.
4. Η ποιότητα των _____ εξετάστηκε από τους ειδικούς.

Στ

Συμπληρώνουμε τα κενά, ώστε οι λέξεις να είναι ορθογραφημένες και τονισμένες. Όλες οι λέξεις ανήκουν στην ίδια ετυμολογική οικογένεια.

12

1. φ____νήεντα, φ____ν____εν, φ____ν____τικός, διαφ____νία
2. α____άζει, παρα____αγή, μετα____άσ____ω, συνά____αγμα
3. φτ____χαίνουν, πάμπτ____χος, φιλόπτ____χο, φτ____χόπ____δο

Ζ

«Όταν θα θέλεις να γράψεις σε έναν φίλο ή να εκφράσεις ένα συναίσθημα, θα το γράφεις μόνος σου, με τα λάθη σου, αλλά θα βγαίνει η ψυχή σου». Συμφωνείς ή διαφωνείς με τη θέση του καθηγητή; Γράφουμε ένα κείμενο υποστηρίζοντας την άποψή μας με τουλάχιστον δύο επιχειρήματα.

30

